

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **R. P.**, narozen X
státní příslušník Ukrajiny
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vinohradská 1233/22, Vinohrady, Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Holešovice, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 4. 10. 2021, č. j. OAM-226/ZA-ZA12-VL14-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2021, č. j. OAM-226/ZA-ZA12-VL14-2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Tomáše Císaře.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení

v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

2. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Tuto jeho vadu spatřuje v tom, že (i) žalovaný nevzal v potaz tvrzení žalobce o hrozbě mučení nebo nelidského a ponižujících zacházení po návratu do země původu; (ii) nebyly označeny důkazy, ze kterých žalovaný vycházel a neuvedl jejich hodnocení; (iii) ve vztahu k § 12 zákona o azylu žalovaný nevzal v potaz stav nevyhlášené války s Ruskou federací a z ní vyplývající následky; (iv) ve vztahu k § 14a zákona o azylu neposoudil veškeré hrozby, které žalobci hrozí (nejen ze strany státních orgánů). Zároveň namítá neobjektivnost podkladů napadeného rozhodnutí, které byly zpracovány a pořízeny orgány veřejné moci České republiky (dále jen „ČR“).
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu. Námitku nepřezkoumatelnosti odmítá. Stran situace žalobce pak uvádí, že tento mohl své problémy s policisty DNR vyřešit přesídlením na území kontrolovaném orgány země jeho původu, popřípadě oznámením o jejich působení na tomto území. Před vycestováním do ČR tak navíc i učinil, neboť pobýval na jiných místech země původu, kde žádné problémy neměl. K nedostatečnosti zajištěných podkladů konstatuje, že žalobce sám mohl navrhnout i další podklady, což ale neučinil.

Splnění procesních předpokladů

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny zákonné podmínky (§ 76 odst. 1 s. ř. s.).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

5. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 8. 4. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 19. 4. 2021 poskytl údaje k podané žádosti a téhož dne s ním byl proveden pohovor. Z těchto úkonů mimo jiné vyplývá, že: (i) je státním příslušníkem Ukrajiny a ruské národnosti; (ii) se dorozumí rusky a ukrajinsky; (iii) vyznává pravoslavné náboženství; (iv) je bez politického přesvědčení a není členem žádného politického uskupení; (v) se rozvádí a má dvě děti (roč. 2000 a 2016), které se nachází v zemi původu; (vi) poslední místo bydliště bylo v obci „Novotroitske“ v Doněcké oblasti; (vii) je zdravý, v minulosti měl problémy se zády. Jako důvod své žádosti uvedl, že měl problémy s představiteli (policisty a vojáky) DNR a měl jimi být mučen a vydírán.
6. Dne 1. 7. 2021 se žalobce mohl seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, nicméně tohoto práva nevyužil a stejně tak nevyužil práva vyjádřit se k nim nebo navrhnout jejich doplnění.
7. Pro posouzení situace v zemi původu jsou součástí správních spisů dokumenty zpracované žalovaným ohledně hodnocení situace v zemi původu žalobce.
8. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. Vycházel ze shromážděných dokumentů o situaci v zemi původu žalobce a údajů a

skutečností vyplývajících z pohovoru provedeného se žalobcem. Obecně žalovaný vyjádřil vysokou míru nedůvěry ohledně jednotlivých tvrzení žalobce, nicméně posuzoval je i tak, jako by byla tato tvrzení uvěřitelná. Žalovaný neshledal důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Ohledně humanitárního azylu má žalovaný za to, že případ žalobce není nijak výjimečný, aby byl shledán důvod pro jeho udělení. Ohledně § 14a zákona o azylu týkajícího se doplňkové ochrany dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky tohoto ustanovení a případné problémy může žalobce vyřešit v rámci vnitřního přesídlení z území, kde probíhá ozbrojený konflikt.

Posouzení žaloby soudem

9. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy EU byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, a žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla v projednávané věci podána po tomto datu, může se žalobce v rozsahu její působnosti dovolávat přímého účinku uvedeného článku procedurální směrnice. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se pak neužije.
10. Ve světle recentní judikatury je dále nezbytné přihlédnout k okolnostem nastalým po vydání napadených rozhodnutí rovněž z důvodu norem požívajících aplikační přednost ve smyslu čl. 1 odst. 2 a čl. 10 Ústavy, jimiž jsou ve věcech mezinárodní ochrany zejména čl. 2 a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Evropská úmluva“) a zásada *non-refoulement* [srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, a ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 Azs 13/2022-32].
11. Vztahem § 75 odst. 1 s. ř. s. a požadavků plynoucích z Evropské úmluvy se NSS zabýval v rozsudku ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48. Dle tohoto rozsudku vyjadřuje § 75 odst. 1 s. ř. s. obecnou zásadu, která však musí ve výjimečných případech ustoupit požadavkům plynoucím z přednostní aplikace Evropské úmluvy. Tento výklad nevede k protiústavnosti daného ustanovení, ale k povinnosti jeho ústavně konformního výkladu. Dle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, platí: „Soud tedy musí **nad rámec žalobních bodů** respektovat princip *non-refoulement* vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 [Evropské úmluvy]. [...] Pro daný případ to znamená, že **by soud nemohl přehlédnout (bez ohledu na obsah žaloby)**, pokud by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrožící vážnou újmu v zemi původu, které žalovaný nezohlednil, za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta“ (zvýraznění doplněno soudem).
12. V rozsudku ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022-31, NSS uvedl, že „[n]a Ukrajinu dne 24. 2. 2022 zaútočila vojska Ruské federace a vypukla válka, která zasahuje celé její území. Z Ukrajiny proudí do Evropy milióny uprchlíků. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v

Evropě po roce 1945 období. Probíhající ruská invaze na Ukrajinu je přitom notorieta, kterou není třeba dokazovat. “Za tímto účelem tak není třeba ani nařizovat jednání.

13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice souhlasil s tím, že je situace v dané oblasti problematická, nicméně uvedl, že žalobce má možnost své problémy vyřešit pomocí vnitřního přesídlení do některé z bezpečných částí země původu. Tato teze však s ohledem na současný ozbrojený konflikt probíhající na celém území země původu žalobce neobstojí. Ze shodného důvodu není udržitelné ani konstatování žalovaného, že zemi původu žalobce je třeba považovat za bezpečnou zemi původu podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Podle soudu je zjevné, že s ohledem na okolnosti týkající se žalobce a jeho konkrétní příběh představuje invaze Ruska na území země původu žalobce výjimečnou skutečnost, ke které je třeba přihlídnout, ačkoliv nastala až po vydání napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31).
14. Správní soudy nemohou plnit funkci dalšího stupně správního řízení. Nemohou tak za žalovaného provést nové úplné posouzení skutkového stavu, na jehož základě by mohly rozhodnout, že je kvůli novým skutečnostem žalobci třeba udělit jednu z forem mezinárodní ochrany upravených v zákoně o azylu. Je tedy na žalovaném, aby znovu posoudil aktuální situaci v zemi původu a důsledky z toho pro žalobce plynoucí (srov. rozsudek NSS č. j. 9 Azs 13/2022-32).
15. NSS v rozsudku ze dne 31. 5. 2022, č. j. 5 Azs 353/2021-29, dospěl v souladu se svými dalšími nedávnými rozhodnutími k závěru, že není vzhledem k bezprecedentní situaci v zemi původu žalobce namíste cizince odkázat na možnost podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany či na využití institutu dočasné ochrany ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, u něhož navíc nelze předjímat, že se bude i na cizince, který na území ČR přicestoval dlouho před 24. 2. 2022, skutečně vztahovat.
16. S ohledem na tuto zásadní změnu v bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce a výše uvedené judikatorní závěry skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodování v projednávané věci, vyžaduje podstatné doplnění.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

17. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje podstatné doplnění. V dalším řízení je žalovaný právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
18. Jelikož ke zrušení napadeného rozhodnutí došlo kvůli vážné změně situace v zemi původu žalobce nastalé po vydání napadeného rozhodnutí, soud se již pro nadbytečnost nezabýval jednotlivými žalobními námitkami.
19. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu náhrada nákladů řízení náleží. Ta zahrnuje náklady na zastoupení advokátem, které tvoří odměna za zastoupení a náhrada hotových výdajů.
20. Soud ve vztahu k náhradě nákladů řízení žalobci uvážil následovně. Zástupce žalobce provedl v řízení dva účelné úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava

zastoupení a sepsání žaloby – § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. K odměně za právní služby v souhrnné výši 6 200 Kč byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto je součástí odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů též náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 1 428 Kč, tj. 21 % z částky 6 800 Kč. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 8 228 Kč je žalovaný povinen žalobci uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s. k rukám jeho zástupce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 3. srpna 2022

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce